

73 de ani împliniți în închisoarea ilegală de la Tiraspol: „Sunt acuzat de insultarea președintelui rmn și a forțelor rusești de menținere a păcii”

Sursa foto: Zona de Securitate

În ziua de 9 noiembrie, Mihail Ermurachi, locuitor al orașului Tiraspol, a împlinit vârsta onorabilă de 73 de ani, doar că nu a avut parte de vreo sărbătoare, fiind încarcerat ilegal în penitenciarul de la Tiraspol. Este cel mai vârstnic deținut și este unul dintre cei 1806 de condamnați care, potrivit unor date prezentate de Promo-LEX, se află în penitenciarele din stânga Nistrului, în temeiul unor decizii ilegale.

Din totalul de 50 de hotărâri pronunțate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) în „cauzele transnistrene”, în 29 dintre ele (58 %) Curtea a constatat încălcarea drepturilor reclamanților ca urmare a privării ilegale de libertate și detenția în condiții inumane în regiunea transnistreană. Potrivit avocaților Promo-LEX, dosarul condamnării ilegale a lui Mihail Ermurachi ar putea deveni următoarea cauză deferită înaltei instanțe europene.

Cronica unei condamnări

La 4 mai 2020, Promo-LEX atenționa opinia publică și autoritățile constituționale despre riscul real ca cetățenul Mihail Ermurachi să fie „condamnat” la 11 ani de detenție în urma unei discuții private în care a criticat reprezentanții administrației de la Tiraspol, acesta fiind acuzat de instigare la ură interetnică, de insultarea „liderului” regiunii, de contestarea rolului misiunii de pacificare.

La 20 iulie 2021, activistul civic Mihail Ermurachi a fost condamnat doar pentru pretinsa „insultă a liderului rmn”, pe celelalte capete de acuzare fiind achitat. „Instanța” de la Tiraspol i-a stabilit o pedeapsă sub formă de amendă de circa 500 de euro. Decizia „judecătoriei Tiraspol” a fost condamnată atunci și de Departamentul de Stat al SUA.

În 2022-2023, problemele lui Mihail Ermurachi au continuat. Deoarece a fost în imposibilitate să achite amenda, structurile de forță au inițiat comutarea pedepsei în privațiune de libertate.

La 10 februarie 2023, prin decizia „judecătoriei Tiraspol”, amenda a fost înlocuită cu 2 ani de privațiune de libertate.

La 14 martie 2023, „curtea supremă” a redus pedeapsa de 2 ani la termenul de 8 luni.

La 30 iunie 2023, Ermurachi a fost condamnat din nou de către

„judecătoria Tiraspol” pe motiv că, în cadrul ședințelor în care se examina comutarea pedepsei în privațiune de libertate, acesta iarăși l-ar fi insultat pe liderului regiunii transnistrene, numindu-l „marionetă”. În consecință, Mihail Eramuchi este condamnat la 3 ani și 6 luni de privațiune de libertate.

La 8 august 2023, sentința a fost menținută de către „judecătoria supremă” de la Tiraspol.

Mihail Ermurachi: Sunt acuzat de trei „infracțiuni”

Până la încarcerarea sa, Mihail Ermurachi declara: „Sunt acuzat de trei „infracțiuni”: insultarea președintelui rmn, fapt strict interzis pe teritoriul ocupat de Rusia; a doua – insultarea forțelor rusești de menținere a păcii, pe care eu le numesc ocupante, iar a treia, cea mai absurdă, este incitarea la ură interetnică rasială și religioasă pe teritoriul rmn”. Așa zisele investigații ale „cazului Ermurachi” sunt întemeiate doar pe câteva mărturii ale unor persoane care, în lipsa oricăror probe, au afirmat că ei au auzit declarațiile lui Ermurachi, făcute cu diferite ocazii.

Stepan Popovschi, jurist din regiunea transnistreană, este cel care, în trei ani de urmărire și de persecutare a lui Ermurachi, i-a acordat și îi mai acordă asistență juridică la nivel local.

ZdG a reușit să discute cu Stepan Popovschi. Acesta vorbește cu mult respect despre Mihail Ermurachi. „O dată în săptămână sau o dată la două săptămâni îmi telefonează. Înțeleg că rămâne la fel de ferm pe pozițiile sale, chiar dacă e încarcerat. I-am sugerat că ar putea cere grațiere, dar el refuză ideea de a se umili în fața unui regim nerecunoscut. El nu acceptă nici să fie apărat de avocații oferiți de regim. Îmi amintesc, ca să accepte asistența mea, am avut nevoie de timp, de discuții la diferite subiecte, inclusiv politice, ca el să aibă încredere în mine”, povestește Popovschi, precizând că, din cauza principiilor lui Ermurachi, de el s-au detașat inclusiv membrii familiei. „Se pare că chiar și propriul fiu nu-și înțelege tatăl. El a rămas singur. E un om foarte instruit, operează cu argumente bine gândite. Acum el este condamnat pentru că, în timpul procesului de judecată, l-ar fi „jignit” repetat pe „președinte”. Singurele „probe” au fost declarațiile procurorilor și ale executorilor judiciari care la acel moment ar fi fost în sala de judecată. Eram și eu în

sală și am declarat că nu am auzit expresii jignitoare, dar judecătorul a trecut cu vederea argumentele mele. Judecătorul Pavel Karifianov, e cel care examinează toate dosarele intentate la comandă de acest regim. El l-a condamnat pe Pleșcanov pentru că acesta ar fi scris ceva pe FB, dar în dosar nu există nicio probă. Au chemat doi martori care au zis că au văzut, că acel cont ar fi al lui Pleșcanov. E condamnat la 3 ani și 2 luni, dar și până în prezent nu avem sentința. Am încercat să cer sentința și prin intermediul instanței de judecată, dar – fără rost. Refuză să îi dea sentința pentru că nu au avut ce scrie în actul de condamnare” argumentează apărătorul, amintind că, în ultimele discuții cu Ermurachi acesta i-a spus că, deținuții din penitenciar sunt mai oameni decât cei de la putere, că se comportă omeneste cu el. „Dar, este clar, acolo e greu. Sunt prost asigurați cu produse alimentare, cu haine calde. Mi-a și spus că îi este frig și că ar avea nevoie de haine calde”, povestește Popovschi.

Acesta recunoaște că „e foarte greu să faci justiție aici. Aduni probe, argumente, faci trimitere la practica CtED0, fundamentezi totul, dar judecătorilor le este în cot de toate, ei se consideră Dumnezei. Aici nu putem, nu avem unde contesta deciziile instanțelor și suntem total neapărați și cel mai

îngrijorător este faptul că R. Moldova nu ne oferă niciun fel de remedii de apărare. Facem demersuri, apeluri în instituțiile de aici, după care apelăm instanțele internaționale. Suntem nevoiți să declarăm și R. Moldova în calitate de pârât. Dar, Moldova manifestă o pasivitate crasă, ea tratează aceste probleme ca pe niște fenomene firești, de parcă ar fi de acord că aceste situații au loc și trebuie acceptate ca atare. Pentru R. Moldova a devenit o normă firească faptul că cetățenii de aici nu au niciun remediu eficient de apărare și aceasta e cea mai mare problemă. Este evident că, în realitate, R. Moldova s-a împăcat cu faptul că, pe teritoriul său, există această enclavă transnistreană.

80% dintre cei care se adresează Reprezentanței de la Varnița sunt cetățeni din stânga Nistrului

La Varnița, în imediată apropiere de regiunea transnistreană, controlată de regimul separatist de la Tiraspol, funcționează o Reprezentanță a Oficiului Avocatului Poporului. Veaceslav Ursu, șeful acestui oficiu, spune că, anual, circa 80% dintre cei care se adresează Reprezentanței de la Varnița sunt cetățeni din stânga Nistrului.

„Ținem cont de situația reală pe teritoriul aflat în afara unui control efectiv din partea statului și alegem căile cele mai reale, conducându-ne de regula de aur – de a nu dăuna. Încercăm să avem un dialog constant și cu reprezentanții din stânga Nistrului și, anul trecut, pentru prima dată în istorie, reprezentanța Oficiului Avocatului Poporului din Varnița a realizat două vizite de documentare în două închisori din regiune pe două cazuri individuale. În acest an am reușit să scoatem din detenție o minoră, care se afla în așa-zisa școală Makarenko de la Tiraspol, destinată minorilor aflați în conflict cu legea. Minora a fost transmisă

autorităților tutelare din R. Moldova. Dar, regretabil e că oricum accesul Oficiului Avocatului Poporului în locurile private de libertate din regiunea transnistreană a R. Moldova rămâne în continuare limitat”, ne-a spus Veaceslav Ursu, precizând că, de la o zi la alta, situația privind respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană se înrăutățește, în special după adoptarea așa-zisei legi Gurețki și a unei strategii de combatere a așa-zisului extremism, în temeiul căreia, aici, orice mesaj poate fi calificat drept extremist. Aceste așa-zise legi și strategii au complicat situația lui Mihail Ermurachi, a lui Victor Pleșcanov, condamnat pentru că, după începutul războiului din Ucraina, a arborat drapelul Ucrainei la balconul său și a criticat prezența armatei ruse în stânga Nistrului.

Potrivit raportului Oficiului Avocatului Poporului pentru anul 2022, per general, autoritățile de facto din regiune blochează în continuare accesul în instituțiile de detenție. Ombudsmanul mai punctează că Guvernul R. Moldova nu a realizat recomandările din cadrul Evaluării Periodice Universale (EPU) cu privire la consolidarea capacităților instituției Avocatului Poporului în vederea monitorizării și protecției drepturilor omului în regiunea transnistreană.

Pavel Cazacu, avocat Promo-LEX: Oare ce trebuie să se mai întâmple ca autoritățile constituționale să aibă o altă abordare?

„Acest caz demonstrează odată în plus că impunitatea este cea mai mare problemă de drepturile omului. Iar situația din regiunea transnistreană nu reprezintă o excepție. Persoanele responsabile de abuzuri care nu sunt sancționate și responsabilizate prompt și în mod corespunzător, vor continua să încalce legea și să comită noi abuzuri, uneori poate mai mari decât cele precedente. Situația lui Mihail Ermurachi din ultimii 4 ani, este cel mai clar exemplu. Acest caz este încă un eșec al autorităților constituționale în încercările de a proteja drepturilor omului în regiunea transnistreană. Pe deoparte, autoritățile nu au reușit și nu reușesc să îl elibereze pe Ermurachi din detenția ilegală. Iar pe de altă parte, nu se observă evoluții în cauzele penale intentate de organele de drept.

Este evident pentru toată lumea că situația drepturilor omului

din regiunea transnistreană se înrăutățește pe zi ce trece: persecuții sistemice ale locuitorilor regiunii pentru opinii diferite de cele ale administrației de la Tiraspol, aplicarea torturii și detenția în condiții absolut inumane. Pasivitatea cronică a autorităților constituționale în raport cu aceste abuzuri este de neînțeles. Oare ce trebuie să se mai întâmple ca autoritățile constituționale să aibă o altă abordare?”

Și în cazul lui Mihail Ermurachi este intentată o cauză penală pentru răpire de persoană

La Tighina (Bender) activează un Inspectorat de Poliție, aflat sub jurisdicția R. Moldova. În cadrul acestei instituții se adresează familiile și rudele celor răpiți, condamnați și încarcerați în stânga Nistrului. Ivan Cebotaru, șeful Inspectoratului de Poliție Bender, spune că, potrivit Codului Penal al R. Moldova, răpire se consideră orice reținere sau condamnare a unei persoane de către organele neconstituționale din stânga Nistrului. *„Rudele, familiile celor răpiți depun cereri la noi, în calitate de organ constituțional al R. Moldova și intentăm cauze penale pentru răpire de persoane.*

Sunt stabilite persoanele care i-au reținut și se anunță în căutare, fie că sunt judecători, procurori sau milițieni. Anual sunt intentate 2, 3 sau 10 astfel de dosare”, explică șeful Inspectoratului de Poliție Bender, precizând că răpirea de persoane se pedepsește, conform art. 164, al. 3, Cod Penal, cu privațiune de libertate de la 10 la 13 ani. Și în cazul răpirii lui Mihail Ermurachi este deschisă o cauză penală. „Marea problemă e că noi nu putem desfășura investigații în stânga Nistrului astfel cauzele intentate de noi rămân cel mai des nesoluționate”, constată Ivan Cebotaru.

Materialul a fost realizat de Ziarul de Gardă în parteneriat cu Asociația Promo-LEX, în cadrul proiectului „Promovarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, cu suportul financiar al National Endowment for Democracy (NED).